

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a členů JUDr. Zdeňka Novotného, Mgr. Stanislava Moláka, JUDr. Jana Skřipského, JUDr. Petra Škvaina a JUDr. Karla Urbana, o návrhu **ministryně spravedlnosti** ze dne 10. 10. 2013, č. j. 299/2013-OSD-ENA/16, na zahájení kárného řízení proti **JUDr. M. S., soudnímu exekutorovi** Exekutorského úřadu Praha-východ, se sídlem Michelská 1326/62, Praha, zast. Mgr. Tomášem Greplem, advokátem, se sídlem Horní náměstí 365/7, Olomouc, při ústním jednání konaném dne 23. 6. 2014,

t a k t o :

**JUDr. M. S.,
nar. x,
soudní exekutor Exekutorského úřadu Praha-východ,**

**I.
s e z p r o š ť u j e**

návrhu ministryně spravedlnosti ze dne 10. 10. 2013, č. j. 299/2013-OSD-ENA/16, kterým mu bylo kladeno za vinu, že:

1. jako soudní exekutor pověřený provedením exekuce sp. zn. 081 Ex 26979/12 porušil své zákonné povinnosti plynoucí z ust. § 13 exekučního řádu tím, že v rámci své řídicí činnosti nezajistil dne 21. 3. 2013 řádný soupis movitých věcí podle ust. § 326 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a v důsledku toho jím pověřenými zaměstnanci provedli soupis movitých věcí, v rámci kterého činili nepřipustný nátlak na matku povinného pod pohrůžkou odvozu movitých věcí nacházejících se v místě trvalého pobytu povinného, pokud neuhradí jimi požadovanou částku 484 000 Kč, přičemž sám povinný tomuto úkonu přítomen nebyl, matku povinného nepoučili o jejím právu podat návrh na vyškrtnutí věcí ze soupisu, ačkoliv tuto skutečnost zaznamenali do protokolu o soupisu, do pořizovaného protokolu nezaznamenali všechny důležité skutečnosti, přičemž soudní exekutor i po zahájení výkonu státního dohledu nepřijal ve vztahu ke svým zaměstnancům žádná opatření, ale postup svých zaměstnanců schvaloval a obhajoval, exekuci tak prováděl nezákonným způsobem, tj. způsobem, který není uveden v ust. § 58 odst. 1 exekučního řádu, a to nátlakem na třetí osobu, aby uhradila vymáhanou částku za povinného pod tíhou zdánlivého prodeje movitých věcí,
2. jako soudní exekutor pověřený provedením exekuce sp. zn. 081 EX 26979/12 v rámci předmětného řízení činil v době od 20. 11. 2012 do 21. 3. 2013, mimo jiné, úkony k vymožení částky odpovídající úroku ve výši 22,22 % měsíčně od 6. 4. 2011 do zaplacení z částky 54 588 Kč, přestože exekuce byla usnesením Okresního soudu v Hodoníně

ze dne 27. 9. 2012, č. j. 45 EXE 1222/2012-8, nařízena pro vymožení úroku ve výši 22,22 % ročně od 6. 4. 2011 do zaplacení z částky 54 588 Kč, vymáhal tak částku vyšší, než ke které byl pověřen,

neboť se popsané skutky nestaly.

II.

Podle § 19 odst. 3 zákona č. 7/2002 Sb. **se p ř i z n á v á** JUDr. M. S., soudnímu exekutorovi, náhrada účelně vynaložených nákladů ve výši 6 534 Kč. Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, **je p o v i n n a z a p l a t i t** kárně obviněnému náhradu nákladů v celkové výši 6 534 Kč k rukám jeho obhájce Mgr. Tomáše Grepla, advokáta, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

I.1. Kárná žaloba

Ministryně spravedlnosti podala pod č. j. 299/2013-OSD-ENA/16 kárnou žalobu proti soudnímu exekutorovi JUDr. M. S., a to pro ve výroku vymezené skutky; rozdíl spočíval jen v tom, že skutek 2 nebyl v kárné žalobě vymezen po časové stránce.

Těmito skutky měl kárně obviněný závažně porušit povinnosti stanovené právním předpisem, a tak se měl v případě skutku 1 dopustit závažného kárného deliktu dle § 116 odst. 5 písm. a) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále též „e. ř.“), resp. v případě skutku 2 kárného deliktu dle § 116 odst. 2 písm. a) e. ř. Kárná žaloba jako celek byla výslovně označena jako podaná pro „kárná provinění podle § 116 odst. 2 e. ř.“.

I.2. Obhajoba kárně obviněného

Kárně obviněný se ve svém písemném vyjádření vyslovil postupně k oběma skutkům, které jsou mu kladeny za vinu.

Z formulace skutku 1 dle kárně obviněného vyplývá jeho omisivní charakter. V tomto směru je však nejasné, jaké konkrétní opomenutí je kárně obviněnému kladeno za vinu, neboť to kárná žalobkyně skutkově nevymezuje. S popsanou formulací skutku následně příliš nekoresponduje obecné vyjádření na str. 4 kárné žaloby, v němž kárná žalobkyně tvrdí, že k namítaným pochybením vykonavatele došlo na pokyn soudního exekutora a s jeho vědomím, což ovšem neodpovídá skutečnosti. Namítaná pochybení vykonavatele, bez ohledu na jejich následnou kvalifikaci, nemohou vést k závěru, že by soudní exekutor zanedbal řídicí povinnost podle § 13 e. ř.

Kárně obviněný zcela popírá, že by vykonavatel činil nepřipustný nátlak na matku povinného pod pohrůžkou odvozu movitých věcí. Vzájemná a principiálně oboustranně vstříčná

komunikace vykonavatele a matky povinného probíhala nadstandardně smírně, zcela v mezích základní lidské slušnosti, aniž by se jakkoliv emocionálně vyostřila, ať už verbálně, natožpak fyzicky, k čemuž v exekuční praxi bohužel nezřídka dochází. Žádný nepřipustný nátlak z videozáznamu patrný není. Nikterak nelze přeceňovat ani to, že vykonavatel v několika případech použil množné číslo při požadavku na nezbytnost zaplacení dluhu; z kontextu je patrné, že exekuce nemířila proti matce povinného, ale pouze vůči povinnému.

Kárně obviněný uznává, že z videozáznamu nevyplývá, že by vykonavatel poskytl matce povinného poučení o právu podat návrh na vyškrtnutí věcí ze soupisu. Z videozáznamu není ovšem zřejmé ani výslovné a konkrétní vznesení námitky nepřipustnosti exekučního postihu určité věci ze strany matky povinného vůči vykonavateli. Ten ani není povinen vlastní aktivitou iniciovat či dokonce nahrazovat obranu třetích osob směřující k vyloučení věcí z exekuce (vyškrtnutí ze soupisu), v situaci, kdy aktivita samotných těchto osob je prakticky minimální.

Ve vztahu ke skutku 2 kárně obviněný uvádí, že při zápisu předmětu řízení do informačního systému skutečně došlo k vytykané chybě ve vymezení období, k němuž se vztahuje úroková sazba. Tohoto pochybení kárně obviněný velmi lituje, jednalo se nicméně pouze o administrativní chybu jednoho ze zaměstnanců, k níž došlo přes zavedené a uplatňované kontrolní mechanismy. Při velkém počtu exekučních spisů nelze namítané pochybení zcela vyloučit; rozhodně se však nejednalo o chybu systémovou.

K obvinění ze schvalování protiprávního postupu zaměstnanců uvádí kárně obviněný, že ve svém podání z 30. 4. 2013 se vyjadřoval ke stížnosti ze dne 16. 4. 2013. Tato stížnost povinného a jeho rodičů se vyznačovala tím, že byla – pokud jde o výhrady k průběhu soupisu movitých věcí – prakticky celá nepravdivá, což jasně vyplynulo z videozáznamu pořízeného při úkonu. Vyjádření k takové stížnosti, uvádějící nepodložená tvrzení na pravou míru, tak nelze prezentovat jako schvalování pochybení.

Kárně obviněný s odkazem na výše uvedené skutečnosti, důkazy a argumenty navrhl, aby jej Nejvyšší správní soud jako soud kárný v této věci v plném rozsahu zprostil kárné žaloby.

II.

Splnění předpokladů pro věcné projednání

Kárný senát nejprve zkoumal, zda kárná žaloba splňuje předpoklady pro její věcné projednání. Dospěl k závěru, že kárná žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, obsahuje stanovené náležitosti a byla podána ve lhůtě stanovené v § 117 odst. 3 e. ř.

Kárná žaloba tedy splňuje předpoklady pro její věcné projednání.

III.

Průběh soudního jednání ze dne 23. června 2014

Kárně obviněný se z jednání omluvil ze zdravotních důvodů, souhlasil však s tím, aby jednání proběhlo v jeho nepřítomnosti. Soud proto rozhodl, že bude jednáno v nepřítomnosti kárně obviněného.

Kárná žalobkyně zrekapitulovala kárnou žalobu a v detailech odkázala na svá písemná podání.

Obhájce kárně obviněného rovněž shrnul svá vyjádření ke kárné žalobě. Ve vztahu ke skutku 1 uvedl, že kárně obviněný nebyl mobiliární exekuci přítomen a nemůže odpovídat za případný excés vykonavatele. V žalobě je navíc popis skutkového děje značně zkrácen, neboť z videonahrávky vyplývá, že vykonavatel jednal zcela korektně. Jen jednou vznesl dotaz na matku povinného, zda nemá peníze, jinak hovořil jen obecně a v množném čísle. Ani onen jediný dotaz na matku není nepřijatelný, neboť matka je blízkým rodinným příslušníkem povinného, žije s ním ve společné domácnosti a lze u ní očekávat snahu ukončit exekuci na vlastního syna, i kdyby měla dlužnou částku uhradit ze svého. V žádném případě nesměřovala exekuce proti matce povinného a ani tak nebyla prezentována. Exekuce měla celkově smířlivý průběh. Drobné pochybení obsahuje pouze protokol, nejde však v žádném případě o kárné provinění.

Navíc poukázal na znění kárné žaloby, která výslovně uvádí, že se kárně obviněný měl dopustit kárných provinění podle § 116 odst. 2 e. ř., ve vztahu ke skutku 1 je pak v rozporu s předchozím poukaz na § 116 odst. 5 písm. a) e. ř. Skutkové podstaty deliktů podle § 116 odst. 2 a 3 e. ř. nelze v žádném případě zaměňovat se skutkovými podstatami deliktů podle § 116 odst. 4 a 5 e. ř. Kárná žaloba byla podána pro osobní jednání exekutora, což vyplývá jak z formulace skutkové věty, tak z věty právní. Žádného osobního jednání se ovšem kárně obviněný nedopustil, mobiliární exekuci přítomen vůbec nebyl a své řídicí a kontrolní povinnosti nezanedbal.

Obhájce kárně obviněného ve vztahu ke skutku 2 poukázal na exekutorovo uznání administrativního pochybení, které však nelze nikdy zcela vyloučit. Uvážit je třeba, že kárně obviněný řeší desítky tisíc případů a přes kontrolní mechanismy k mýlce dojít může. V žádném případě se nejednalo o systémové selhání a toto ojedinělé pochybení bylo posléze napraveno. Nejde proto o kárný delikt.

V rámci seznámení s výsledky předběžného šetření a při dokazování konstatoval kárný soud podstatné skutečnosti z jednotlivých spisů, které mu byly předloženy.

Ke skutku 1 byl ze spisu exekutorského úřadu sp. zn. 081 Ex 26979/12 čten protokol o soupisu movitých věcí povinného sepsaný dne 21. 3. 2013 na adrese L. 240, návrh na vyškrtnutí věcí ze soupisu ze dne 4. 4. 2013 doručený Exekutorskému úřadu Praha-východ dne 5. 4. 2013 a usnesení Exekutorského úřadu Praha-východ č. j. 081 EX 26979/12-034 ze dne 19. 4. 2013.

Ze spisu kárné žalobkyně byl konstatován obsah stížnosti J. P. ml. (povinného), J. P. st. (otce povinného) a M. P. (matky povinného) ze dne 9. 4. 2013; stížnost stála na argumentech o nevyhovění požadavku na nahrávání průběhu exekuce a na tvrzení o hrubém chování vykonavatelů exekutora vůči matce povinného.

Byl též proveden důkaz promítnutím videozáznamu uloženého na CD nosiči z úkonu provedeného zaměstnanci kárně obviněného u shora uvedených stěžovatelů dne 21. 3. 2013.

Ve vztahu ke skutku 2 bylo ze spisu exekutorského úřadu sp. zn. 081 EX 26979/12 konstatováno usnesení Okresního soudu v Hodoníně č. j. 45EXE 1222/2012-8 ze dne 27. 9. 2012, výzva k dobrovolnému splnění povinnosti č. j. 081 EX 26979/12-017 a exekuční příkaz č. j. 081 EX 26979/12-025 Bln ze dne 27. 2. 2013; z porovnání vyplynul rozpor ve výši úroků.

Rovněž byla čtena zpráva Exekutorské komory ČR ze dne 5. 6. 2014, podle níž byl kárně obviněný trestán naposledy v roce 2005. Z evidence Nejvyššího správního soudu bylo

konstatováno, že kárně obviněný byl kárně trestán rozhodnutím tohoto soudu ze dne 13. 1. 2014, č. j. 14 Kse 1/2013-119, a byla mu uložena pokuta 80 000 Kč.

Obhájce kárně obviněného ve svém vyjádření k provedení dokazování uvedl, že stížnost povinného a jeho rodinných příslušníků na průběh exekuce je zcela nedůvodná, což bylo prokázáno videozáznamem.

Na základě dotazu předsedkyně kárného senátu vymezila kárná žalobkyně druhý skutek z hlediska časového. Byl vymezen v době nejméně od 20. 11. 2012, kdy soudní exekutor vydal výzvu k dobrovolnému splnění povinnosti, do 21. 3. 2013.

V závěrečné řeči kárná žalobkyně uvedla, že na kárné žalobě trvá, shrnula kárnou žalobu a zdůraznila, že soudní exekutor je tím, kdo řídí chod svého úřadu a kdo je odpovědný i za jednání svých zaměstnanců. Kárná žalobkyně v této souvislosti odkázala na rozhodnutí zdejšího soudu ve skutkově obdobných věcech, a to na rozhodnutí ze dne 22. 3. 2012, sp. zn. 13 Kse 1/2011 a zejména na rozhodnutí ze dne 27. 5. 2013, sp. zn. 15 Kse 9/2012. Proto kárná žalobkyně setrvala na názoru, že se kárně obviněný dopustil závažných pochybení a navrhla, aby byl uznán vinným a aby mu bylo uloženo kárné opatření dle uvážení kárného senátu.

Obhájce kárně obviněného ve své závěrečné řeči shrnul argumenty uvedené v jeho vyjádřeních a v průběhu jednání. Zdůraznil, že i ze závěrečné řeči kárné žalobkyně plyne, že k předmětným skutkům mělo dojít přímým jednáním kárně obviněného, což je v rozporu se skutečností. Pokud by kárná žalobkyně kárnou žalobu podala pro omisivní delikt, muselo by být podrobně specifikováno, k jakému konkrétnímu jednání byl kárně obviněný povinen, a mělo by se proto prokazovat, že takové jednání opomenul.

IV. Posouzení věci

Kárný soud při posouzení odpovědnosti soudního exekutora vycházel z dosavadní soudní judikatury, z níž konstantně plyne, že stát exekučním řádem přenesl část výkonu své moci – specificky moci soudní, jíž je třeba rozumět soudní řízení počínaje nalézacím až po řízení vykonávací – na soudní exekutory. Jimi sice jsou fyzické osoby, avšak tato skutečnost má význam toliko právně technický, či organizačně institucionální. Z hlediska funkcionálního vykonávají soudní exekutoři státní moc. Tento fakt pak také zdůvodňuje významné ingerence státu do výkonu jejich činnosti formou dohledu, návrhovým oprávněním státu v kárných řízeních a především zdůvodňuje primární odpovědnost státu za škodu způsobenou exekutorem. V tomto směru se postavení exekutorů z hlediska jejich kárné odpovědnosti blíží postavení soudců, byť kárná odpovědnost je v § 116 e. ř. vymezena poměrně přísně.

Kárný soud již ve svém rozhodnutí ze dne 14. 2. 2011, č. j. 14 Kse 6/2010-182, dostupném na www.nssoud.cz, vyslovil, že „ne každé porušení povinností stanovených právním předpisem nebo usnesením Exekutorské komory bude kárným proviněním. Stěžejní otázkou je posouzení závažnosti porušení povinností, jejíž hodnocení závisí na všech okolnostech konkrétního případu. Závažnost porušení povinností se proto určuje významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za nichž byl čin spáchán, osobou kárně obviněného, mírou zavinění a jeho pohnutkou. Bude třeba přiblížit i k tomu, že případná újma způsobená chybným postupem exekutora může být v mnoha případech ireverzibilní, neboť náhrada škody formou uvedení v předešlý stav (naturální restituce) je pro škody vzniklé v exekučním řízení podle § 57 exekučního řádu vyloučena, a lze se tedy domáhat jen finančního odškodnění. Kárný senát souhlasí s názorem, že kárné řízení proti exekutorům se nemůže stát prostředkem sjednocování

exekuční judikatury a nemůže nabrazovat věcný soudní přezkum rozhodnutí exekutorů, k němuž jsou příslušné soudy v jiném řízení, a to na základě systému opravných prostředků, které upravuje jak exekuční řád, tak i občanský soudní řád. Nemíjí rovněž soudní exekutory postihovat za jejich právní názory. Nicméně, je-li podán návrh na zabavení kárného řízení proti soudnímu exekutorovi, je kárný soud povinen posoudit, zda skutky, v nichž je kárné obvinění spatřováno, zakládají kárnou odpovědnost, či nikoliv. Kárný senát je přesvědčen, že soudní exekutor by měl být kárně odpovědný za své excesivní přehmaty, pod něž lze jistě podřadit porušení zřejmého a nesporného ustanovení zákona, případně jeho interpretaci naprosto extrémním a nepřijatelným způsobem.“ Toto rozhodnutí neztratilo na významu ani po novele exekučního řádu účinné od 1. 1. 2013, která přinesla značné zpřísnění kárné odpovědnosti exekutorů.

Podle § 2 odst. 1 e. ř. je exekutor při exekuční činnosti vázán jen Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení.

Kárným deliktem podle § 116 odst. 2 písm. a) e. ř. je porušení povinností exekutora, kandidáta nebo koncipienta stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory.

Podle § 116 odst. 5 písm. a) e. ř. se za závažný kárný delikt exekutora považuje porušení povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory, dopustil-li se jich zaměstnanec exekutora.

Kárný soud po projednání věci dospěl k závěru, že je kárně obviněného třeba zprostit v plném rozsahu viny, a to z dále uvedených důvodů. Kárný soud přitom zdůrazňuje, že při posouzení věci vycházel ze znění exekučního řádu rozhodného v době spáchání skutků.

Základním problémem, který stál před kárným soudem, představovalo skutkové vymezení obsažené v kárné žalobě, jež bylo vnitřně rozporné, resp. neúplné.

Pokud jde o skutek 1, šlo o rozpor mezi tvrzením kárné žaloby, že je jako celek podána pro kárná provinění (v opuštěném pojmosloví e. ř. ve znění před 1. 1. 2013, kdy vstoupila v účinnost novela provedená zákonem č. 396/2012 Sb.) v režimu § 116 odst. 2 e. ř., a tvrzením učiněným ve vztahu k předmětnému skutku, který byl v kárné žalobě podřazen pod ustanovení § 116 odst. 5 písm. a) e. ř. Skutek byl tedy rozporně kvalifikován jednak jako přímé jednání exekutora a jednak jako jeho delikt provedený zaměstnanci. Kárný soud dospěl k závěru, že rozhodující je, jak je skutek v kárné žalobě formulován. Formulace skutku 1, přestože k němu došlo v roce 2013 a přestože se má z převážné většiny týkat jednání zaměstnanců, neodpovídá dikci § 116 odst. 4 a 5 e. ř. Není tedy tvrzeno, že se jedná o kárné provinění exekutora, jemuž je přičítáno pochybení jeho zaměstnanců, za které se nezprostil odpovědnosti ve smyslu § 116 odst. 15 e. ř. V kárné žalobě je skutek 1 formulován tak jako by šlo o odpovědnost za zaměstnance v důsledku porušení řídicích a kontrolních povinností, avšak v terminologii do shora uvedené novely e. ř. účinné ke dni 1. 1. 2013 včetně schvalování jejich jednání.

Kárná žalobkyně poukázala na dvě rozhodnutí zdejšího soudu jako soudu kárného, která se zabývala odpovědností soudního exekutora za jednání zaměstnanců. Z rozhodnutí ze dne 22. 3. 2012, sp. zn. 13 Kseo 1/2011, plyne, že soudní exekutor je objektivně odpovědný za fungování celého svého úřadu. Jedná se totiž o monokraticky koncipované orgány veřejné moci, kde je odpovědností exekutora, koho zaměstnává, jakým způsobem si tyto pracovníky vybírá, jak je školí a organizuje jejich práci (viz zejména § 13 e. ř.). Z rozhodnutí ze dne 27. 5. 2013, sp. zn. 15 Kse 9/2012, pak plyne, že řízení exekutorského úřadu v sobě zahrnuje

nikoli pouze vydání řídicích aktů, ale rovněž proces přijímání vhodných zaměstnanců na jednotlivé pozice, jejich zaškolení, neustálý dohled a kontrolu nad jejich postupy

Tato rozhodnutí však byla vydána ještě podle právního stavu před řečenou novelou, navíc již byla judikatorně zpřesněna. Pozdější judikatura vyšla z toho, že jednání zaměstnanců jsou v kárném řízení přičitatelná soudnímu exekutorovi tehdy, když soudní exekutor dá sám přímý pokyn k předmětnému jednání, resp. tehdy, kdy jde o systémové nedostatky plynoucí z provozu exekutorského úřadu (viz zejm. rozhodnutí ze dne 15. 10. 2013, č. j. 14 Kse 3/2013-52).

Ani nedostatek kontroly ani systémové pochybení kárně obviněného v předmětné věci shledáno nebylo a nebylo blíže rozvedeno ani v kárné žalobě. Namítaného nátlaku na matku povinného a dalších v žalobě uváděných pochybení se kárně obviněný přímo nedopustil ani k ničemu takovému nedal pokyn; nebylo ani tvrzeno, že by k takovým jednáním docházelo v rámci dotyčného exekutorského úřadu systematicky. Kárný soud proto dospěl k závěru, že se tento skutek, tak jak byl ve vztahu k exekutorovi žalován, vůbec nestal.

I v případě, že by kárná žaloba specifikovala skutek tak, že by odpovídal znění § 116 odst. 5 písm. a) e. ř., bylo by nezbytné pro vyvození odpovědnosti soudního exekutora, aby jednání jeho zaměstnanců bylo porušením zákonných či stavovských povinností. Proto kárný soud i nad rámec nezbytného odůvodnění vyhodnotil, jestli se zaměstnanci při mobiliární exekuci chovali nezákonným způsobem. Zde soud vycházel z videozáznamu, který byl při výkonu exekuce pořízen; jde o legálně pořízený důkaz, předložen byl kárnou žalobkyní a legalita jeho pořízení nebyla během řízení nikým zpochybněna.

Kárný soud dospěl k závěru, že zaměstnanci exekutora nevyvíjeli nepřiměřený nátlak na matku povinného. Exekuci jistě lze vykonávat za přítomnosti osob žijících ve společné domácnosti; ba naopak nese to jisté výhody v podobě lepší informovanosti jak soudního exekutora, tak i přítomných příslušníků společné domácnosti. To lze dokumentovat i na nyní projednávané věci, kdy vykonavatelé korektně informovali matku povinného, že při neuhrazení dlužné částky dojde k odvozu věci. Matka povinného pak měla možnost předložit na místě samém dokumenty prokazující, že určité konkrétní věci nejsou ve vlastnictví povinného, ale jiných členů domácnosti. Tyto předměty pak nebyly odvezeny (také z toho lze usuzovat, že exekuce nebyla vedena proti jiným osobám než povinnému, jak je namítáno).

Souhlasit lze jistě s obhajobou i v tom, že každá (mobiliární) exekuce již jen z povahy věci představuje určitou zátěž, a to jak povinného, tak pro členy společné domácnosti a rodinné příslušníky. Objektivně však v dané věci vykonavatelé uvedenou zátěž nijak nepřipustně neprohlubovali a jejich jednání lze hodnotit jako korektní, bez výhrůžek, invektiv, zvyšování hlasu či snad fyzického kontaktu. Exekuce byla výslovně vedena vůči povinnému, matka povinného byla pouze okrajově dotázána, zda by dluh dokázala splatit za syna, resp. zda by to dokázala rodina jako celek (viz několikrát užití množné číslo), přičemž stejně tak byla i dotazována, zda dluh, alespoň v základní výměře, může zaplatit syn. Opakovaně ji rovněž vyzývali k tomu, aby probíhající exekuci se synem projednala a dotazovali se po jeho přítomnosti. V rámci tohoto jednání učiněný dotaz na možnost úhrady dluhu rodinou nelze hodnotit jako exces, nýbrž jako nejjednodušší legální cestu k vymožení pohledávky (za dlužníka může plnit i jiná osoba). Přitom ze záznamu je dále zřejmé, že matka povinného byla dostatečně orientována v situaci a zcela adekvátně reagovala na průběh exekuce.

Pokud jde o absenci poučení matky povinného, je třeba uvést, že toto poučení není přesně formalizováno. Možnost vyškrtnutí věci ze soupisu upravuje § 68 e. ř., ve vztahu k poučení osoby tvrdící, že se jedná o její věci, bylo povinností exekutora jí k žádosti sdělit údaje

potřebné k uplatnění návrhu (odst. 5 cit. ustanovení). Ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuce a další činnosti, praví, že při provádění exekuce exekutor poskytuje účastníkům, jakož i dalším osobám, kterých se exekuce týká, poučení o jejich procesních právech a povinnostech. Není tedy nikterak stanovena přesná forma tohoto poučení. Není proto porušením povinnosti, pokud je zjevné, že k poučení fakticky došlo, byť o tom není vyhotoven protokol. Matka povinného byla poučena verbálně (vykonavatel s ní hovořil o možnosti vyloučit některé věci z exekuce, nepatří-li do majetku povinného). Stejně tak byl na místě zanechán protokol, který poučení v plném znění obsahuje. Ostatně, že nedošlo ke zkrácení práv v důsledku absence poučení, prokazuje i sama skutečnost, že následně návrh na vyloučení věcí z exekuce (vyškrtnutí věcí ze soupisu dle § 68 e. ř.) podán byl a usnesením ze dne 19. 4. 2013 o něm bylo také rozhodnuto.

Pokud jde o nedostatečnost protokolace, na základě videozáznamu nebylo nikterak prokázáno, že by podstatné údaje v protokolu chyběly. K žalobou namítanému nedostatku záznamu o důvodech odmítnutí podpisu protokolu je třeba poukázat na § 2 odst. 4 citované vyhlášky č. 418/2001 Sb., podle něhož pokud někdo z těch, kteří by měli protokol podepsat, podpis odmítne, poznamená se to v protokolu s uvedením důvodů, pokud byly sděleny. Užitý podmiňovací způsob („pokud“) naznačuje, že důvody je nutno uvést jen tehdy, pakliže je osoba odmítající podpis sdělí. V daném případě se tak nestalo a není na vykonavateli, aby tyto důvody sám z vlastní iniciativy zjišťoval.

Poslední součástí skutku 1 mělo být schvalování jednání zaměstnanců. Zde kárná žaloba vybočuje z předchozích součástí skutku, jichž se měli dopustit zaměstnanci; schvalování je přičítáno přirozeně kárně obviněnému, resp. jeho vlastnímu přímému jednání. Zde je prvním předpokladem pro uznání viny skutečnost, že zaměstnanci porušili zákon. K tomu však, jak je uvedeno shora, nedošlo. Není-li nezákonného jednání, nelze hovořit ani o škodlivosti jeho schvalování.

Připomenout tu je třeba i ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného, podle které platí, že zastane-li se soudní exekutor svých zaměstnanců při projednávání stížnosti a uvádí-li argumenty na jejich obranu, nejde o kárné provinění (kárný delikt), ale o přípustnou obhajobu sebe a svých zaměstnanců. K tomu, aby schvalování nezákonného jednání zaměstnance mohlo být označeno za kárné provinění (kárný delikt), by exekutor musel veřejně schvalovat zjevné porušení zákona spojené s určitými negativními důsledky. Není porušením zákona, pokud exekutor předestře orgánu dohledu náhled na šetřené jednání vycházející z vysvětlení dotyčného zaměstnance. Od šetřených osob lze jistě požadovat součinnost, nikoliv však sebeobvinění (viz též rozhodnutí ze dne 15. 10. 2013, č. j. 14 Kse 3/2013-52).

Lze tedy shrnout, že se skutek 1, jak byl obsažen v kárné žalobě, nestal.

Pokud jde o skutek 2, i zde vyvstal problém, jaké jednání je žalováno. Z formulace skutku, který je patrně žalobou vymezen jako skutek trvajíc (lze připomenout, že u skutků trvajících je dobou skutku moment ukončení protiprávního stavu), se jeví, jako by se ho měl přímo dopustit soudní exekutor svým jednáním. Ze spisu však plyne, že prvním úkonem je vydání výzvy k dobrovolnému splnění povinnosti z listopadu 2012. Výzvu vyhotovila zaměstnankyně soudního exekutora M. D. Již zde došlo k záměně výše ročního a měsíčního úroku a již zde byla věc nesprávně zaevidována v systému soudního exekutora. Toto prvotní pochybení se následně projevilo nesprávným vydáním exekučního příkazu z února 2013 i v informaci vykonavatelů při mobiliární exekuci.

Jediné, co by snad mohlo být přičitatelné přímo soudnímu exekutorovi, je vydání exekučního příkazu v únoru 2013, což je v celé vypočtené řadě ojedinělý úkon. Ani ze spisu ovšem neplyne, že by exekuční příkaz zcela určitě vydal přímo soudní exekutor osobně. Evidentní ovšem je, že exekuční příkaz toliko opakuje chybu plynoucí z evidenčního systému.

Také zde nad rámec uvedeného kárný soud dodává, že i při sebebedlivější kontrolní a řídicí činnosti ze strany soudního exekutora nelze zcela eliminovat výskyt takových pochybení. Podstatné je, že pochybení bylo napraveno a nevznikla v souvislosti s ním žádná škoda. S ohledem na počet věcí vyřizovaných úřadem soudního exekutora nelze ani dospět k závěru, že by šlo o chyby pravidelně se opakující, soustavné či objevující se ve větším množství, což ostatně nebylo kárnou žalobou ani tvrzeno.

Proto kárný soud uzavřel, že se ani skutek 2, jak byl formulován v kárné žalobě, nestal. Vadou žaloby byla i absence časového vymezení skutku. Soud při jednání toto doplnění připustil (totožnost skutku zůstala zachována), proto zprošťující výrok oproti kárné žalobě obsahuje i časové vymezení.

Lze tedy shrnout, že se skutky obsažené v kárné žalobě nestaly. V obou případech totiž delikty nebyly formulovány jako delikty dle § 116 odst. 4 a 5, které předpokládají odpovědnost soudního exekutora za zaměstnance, nýbrž jako delikty, jichž se měl vlastním jednáním dopustit kárně obviněný, ať již přímo či porušením řídicí povinnosti dle § 113 e. ř. Kárný soud tudíž kárně obviněného v plném rozsahu zprostil kárné žaloby podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, za použití § 121 odst. 1 e. ř.

Pokud jde o náklady řízení, kárně obviněný uplatňoval jen náklady na obhajobu. Podle § 19 odst. 3 zákona č. 7/2002 Sb. má kárně obviněný nárok na náhradu nákladů řízení, byl-li kárně žaloby zproštěn. Kárný soud proto přiznal kárně obviněnému náhradu účelně vynaložených nákladů. Ty jsou tvořeny částkou 3x 1 500 Kč za 3 úkony právní služby, 3x300 Kč na náhradu hotových výdajů (§ 9 odst. 1, § 7 bod 4., § 11, § 13 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif), včetně DPH, celkem 6 534 Kč. V projednávané věci za stát, vůči kterému má kárně obviněný nárok na náhradu účelně vynaložených nákladů, jedná a náhradu je povinno poskytnout Ministerstvo spravedlnosti, neboť návrh na zahájení kárného řízení podala vedoucí této organizační složky státu – ministryně spravedlnosti, jejíž oprávnění k podání kárného návrhu vyplývá z § 117 odst. 2 písm. a) e. ř. S ohledem na výše uvedené kárný soud určil, že Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti je povinna zaplatit náhradu nákladů kárně obviněného k rukám jeho obhájce do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. června 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně kárného senátu